

การบริหารงบประมาณภาครัฐ

การจัดทำงบประมาณต้องคำนึงถึงประมาณการรายรับและฐานะทางการคลังของประเทศ ความจำเป็นในการพัฒนาประเทศตามยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เสถียรภาพทางเศรษฐกิจ ภายในและภายนอกประเทศ ความเป็นธรรมทางสังคม นโยบายรัฐบาล และภารกิจของหน่วยรับงบประมาณ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและความคุ้มค่าในการใช้จ่ายงบประมาณและเกิดผลสัมฤทธิ์ในการบริหารจัดการภาครัฐ

ปัจจุบันประเทศไทยใช้ระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ ซึ่งให้ความสำคัญกับผลสำเร็จของการดำเนินงาน ในรูปแบบของผลสัมฤทธิ์หรือประโยชน์ที่จะได้รับจากการใช้จ่ายงบประมาณ ผลสัมฤทธิ์หรือประโยชน์ที่จะได้รับจากการใช้จ่ายงบประมาณ หมายถึง ผลลัพธ์สุดท้ายที่เกิดขึ้นจากการใช้จ่ายงบประมาณและนำผลผลิตไปใช้ประโยชน์กับกลุ่มเป้าหมายที่กำหนด โดยหน่วยรับงบประมาณกำหนดตัวชี้วัดและระบุค่าเป้าหมายที่ชัดเจนรวมทั้งสามารถวัดผลได้อย่างเป็นรูปธรรม

ระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ (Strategy Performance Based Budgeting: SPBB) เน้นการนำยุทธศาสตร์ชาติและนโยบายรัฐบาลมาเป็นหลักในการจัดการทรัพยากรของประเทศที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประสิทธิผล คุ้มค่า และสอดคล้องกับความต้องการของประชาชน เป็นระบบงบประมาณที่ให้ความสำคัญในเรื่องผลผลิต ผลลัพธ์ ผลสำเร็จโดยเพิ่มบทบาทและความรับผิดชอบของกระทรวง ทบวง กรม ในการบริหารจัดการงบประมาณ และคำนึงถึงความโปร่งใส ตรวจสอบได้ ระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ ประกอบด้วย

ระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ (Strategy Performance Based Budgeting: SPBB)

การบริหารงบประมาณภาครัฐ (Public Budget Management) เป็นกระบวนการสำคัญในการจัดสรรทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนและขับเคลื่อนนโยบายสาธารณะให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด การบริหารงบประมาณมุ่งเน้นไปที่ความคุ้มค่าและผลสัมฤทธิ์เป็นหลัก

การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงบประมาณ หมายถึง ความสามารถในการใช้จ่ายงบประมาณรายจ่ายของหน่วยรับงบประมาณได้ตามวัตถุประสงค์และเป้าหมาย หรือหลักเกณฑ์การวัดของตัวชี้วัดผลสำเร็จตามที่กำหนดไว้ หรือตามที่ได้ตกลงกับสำนักงานงบประมาณภายใต้แผนการปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณรวมทั้งตามเป้าหมายของมาตรการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้จ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปีที่รัฐบาลกำหนด

ประสิทธิภาพการเบิกจ่ายงบประมาณ หมายถึง ความสำเร็จของการใช้จ่ายงบประมาณได้ตามเป้าหมายที่กำหนด

ด้วยคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๒ ตุลาคม ๒๕๖๗ เห็นชอบมาตรการเร่งรัดการเบิกจ่ายงบประมาณและการใช้จ่ายภาครัฐประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ เพื่อให้การเบิกจ่ายเงินปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ เป็นปัจจัยสนับสนุนการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ โดยหน่วยรับงบประมาณใช้เป็นแนวทางในการเร่งรัดการเบิกจ่ายเงินกันไว้เบิกเหลือมปี เงินงบประมาณ และงบลงทุนของรัฐวิสาหกิจ เพื่อให้ดำเนินการให้สอดคล้องกับเป้าหมายในภาพรวมประเทศ โดยเป้าหมายการเบิกจ่ายงบประมาณรายจ่ายลงทุนไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๘๐ การเบิกจ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๙๘ การเบิกจ่ายงบประมาณภาพรวมไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๙๔ และการใช้จ่ายงบประมาณ (ก่อนนี้) รายจ่ายลงทุน รายจ่ายประจำ และรายจ่ายภาพรวม ร้อยละ ๑๐๐ โดยจำแนกเป้าหมายเป็นรายไตรมาส ดังนี้

รายการ	รวม		ไตรมาสที่ 1		ไตรมาสที่ 2		ไตรมาสที่ 3		ไตรมาสที่ 4	
	ใช้จ่าย	เบิกจ่าย	ใช้จ่าย	เบิกจ่าย	ใช้จ่าย	เบิกจ่าย	ใช้จ่าย	เบิกจ่าย	ใช้จ่าย	เบิกจ่าย
รายจ่ายภาพรวม	100	80	39	17	66	35	77	54	100	80
รายจ่ายประจำ	100	98	36	35	58	57	81	80	100	98
รายจ่ายลงทุน	100	94	37	27	61	53	80	75	100	94

กรมศุลกากรในฐานะหน่วยรับงบประมาณจึงต้องดำเนินการเบิกจ่ายเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ ให้เป็นไปตามเป้าหมายดังกล่าว โดยดำเนินการด้วยการบริหารงบประมาณเพื่อให้การเบิกจ่ายเงินงบประมาณเป็นไปตามแผนการปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณ และดำเนินการติดตามเร่งรัดการเบิกจ่ายเงินงบประมาณของกรมศุลกากรประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ ดังนี้

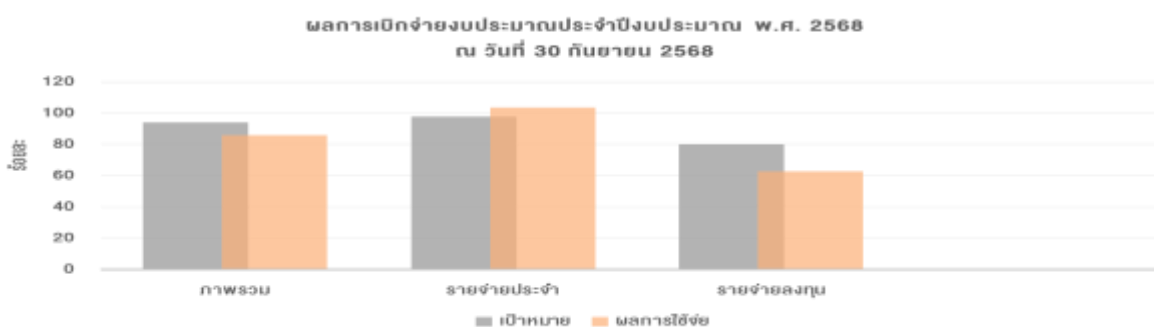
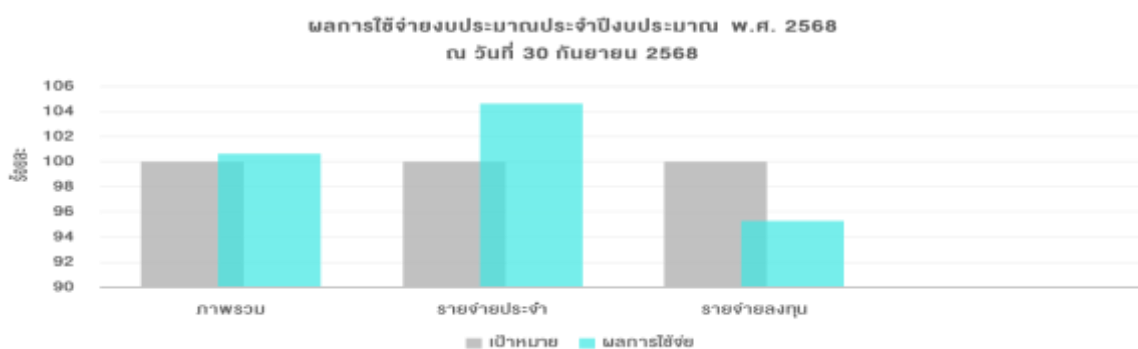
๔.๑ ส่วนบริหารงบประมาณและบัญชี สำนักงานเลขานุการกรม วิเคราะห์ผลการดำเนินงานของปีงบประมาณที่ผ่านมา โดยพิจารณาจากรายงานผลการเบิกจ่ายเงินงบประมาณของปีงบประมาณที่ผ่านมาในแต่ละงบรายจ่าย เพื่อรวบรวมปัญหาข้อผิดพลาดที่ส่งผลให้การเบิกจ่ายเงินงบประมาณไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่คณะรัฐมนตรีกำหนดไว้ ซึ่งจะใช้เป็นข้อมูลประกอบการกำหนดแนวทางการติดตามเร่งรัดการเบิกจ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘

๔.๒ กรมศุลกากรแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารและกำกับดูแลผลการจัดเก็บรายได้ศุลกากรและการเบิกจ่ายงบประมาณ โดยมีหน้าที่และความรับผิดชอบ ในการวางแผน และบริหารการจัดเก็บรายได้ศุลกากรให้เป็นไปตามเป้าหมายและนโยบายของกระทรวงการคลัง กำกับดูแล และติดตามผลการจัดเก็บรายได้ศุลกากรโดยใกล้ชิด กำกับดูแลและติดตามผลการเบิกจ่ายงบประมาณ

๔.๓ จัดประชุมคณะกรรมการบริหารและกำกับดูแลผลการจัดเก็บรายได้ศุลกากรและการเบิกจ่ายงบประมาณและแจ้งให้หน่วยงานที่ได้รับจัดสรรงบประมาณในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ ทุกหน่วยงานเข้าร่วมประชุมเพื่อชี้แจงแนวทางการดำเนินงานและเตรียมความพร้อมในช่วงต้นปีงบประมาณ

๔.๔ กำหนดให้มีการจัดประชุมคณะกรรมการบริหารและกำกับดูแลผลการจัดเก็บรายได้ศุลกากรและการเบิกจ่ายงบประมาณเป็นรายเดือน และส่วนบริหารงบประมาณและบัญชี สำนักงานเลขานุการกรมจัดทำข้อมูลรายงานความก้าวหน้าของการดำเนินการและผลการเบิกจ่ายเงิน เพื่อเสนอต่อที่ประชุม พร้อมทั้งวิเคราะห์ข้อมูลหน่วยงานที่มีผลการเบิกจ่ายต่ำ โดยจำแนกตามแผนงาน/งบรายจ่าย และรายโครงการจากการจัดทำลำดับเพื่อติดตาม ตรวจสอบ สถานะการดำเนินการ และผลการเบิกจ่ายเงินงบประมาณของแต่ละหน่วยงาน

กรมศุลกากรได้ดำเนินการติดตามเร่งรัดการเบิกจ่ายเงินงบประมาณของกรมศุลกากรประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ ดังกล่าว ทำให้ผลการเบิกจ่ายและผลการใช้จ่ายงบประมาณประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ ณ วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๘ ภาพรวม ผลการเบิกจ่ายร้อยละ ๘๖.๗๘ และผลการใช้จ่ายร้อยละ ๑๐๐.๖๕ รายจ่ายประจำ ผลการเบิกจ่ายร้อยละ ๑๐๓.๗๑ และผลการใช้จ่ายร้อยละ ๑๐๔.๔๓ รายจ่ายลงทุน ผลการเบิกจ่ายร้อยละ ๖๒.๘๒ และผลการใช้จ่ายร้อยละ ๙๕.๒๙ ซึ่งผลการใช้จ่ายงบประมาณสูงกว่าเป้าหมายการใช้จ่ายงบประมาณในภาพรวมที่กำหนด และผลการเบิกจ่ายงบประมาณต่ำกว่าเป้าหมายการเบิกจ่ายในภาพรวมเพียงเล็กน้อย

การติดตามเร่งรัดการเบิกจ่ายเงินงบประมาณและการใช้จ่ายงบประมาณเป็นเครื่องมือในการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงบประมาณรายจ่ายภาครัฐ หน่วยรับงบประมาณควรให้ความสำคัญ เพราะหมายถึงความสามารถในการใช้จ่ายงบประมาณรายจ่ายของหน่วยรับงบประมาณได้ตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายหรือหลักเกณฑ์การวัดของตัวชี้วัดผลสำเร็จตามที่กำหนดไว้ หรือตามที่ได้ตกลงกับสำนักงบประมาณภายใต้แผนการปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณ รวมทั้งตามเป้าหมายของมาตรการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้จ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปีที่รัฐบาลกำหนด

บทความโดย

นางสาวรัตนา มั่นหาต

นักวิชาการเงินและบัญชีชำนาญการพิเศษ

ส่วนบริหารงบประมาณและบัญชี สำนักงานเลขานุการกรม